

Patrimoni en perill

Salvem el romànic!

Campanya per recuperar i difondre les 200 esglésies medievals de l'Empordà

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

Només a l'Empordà hi ha unes dues-centes esglésies o ermites romàniques, però tan sols una petita part són visitables, la majoria no han tingut cap mena de restauració i algunes corren el risc d'ensorrar-se. S'han fet treballs importants a Sant Pere de Roda i Santa Maria de Vilabertran, els dos grans referents de la comarca, i en altres monuments, però són moltes encara les esglésies que estan submergides en l'oblit i l'abandó.

Recentment el filòsof Max Pérez, que ha publicat estudis sobre l'historiador Alexandre Deulofeu i el pensador Francesc Pujols, i el fotoperiodista Jordi Mestre, de qui aquests dies es pot veure una exposició, sobre els immigrants que anaven a fer la verema a França, a l'abadia de Vilabertran, han començat pel seu compte una campanya de denúncia per intentar conscienciar

La campanya de la premsa ha permès recuperar les pintures de l'església de Vila-robau, a Ventalló

ciar la població, i sobretot les administracions, de la necessitat de recuperar i posar en valor tot aquest patrimoni. "Tothom parla de potenciar el turisme cultural, de qualitat i desestacionalitzat, però a l'hora de la veritat es fa ben poca cosa -assegura Max Pérez-. No hi ha fullets, ni cartells, ni guies del romànic empordanès. No hi ha materials traduïts per als turistes. No hi ha una ruta senyalitzada d'aquests monuments, com sí que hi és dels cellers i pobles vinícoles. I aquesta realitat és extensible a altres comarques". En els contactes que han mantingut amb diverses institucions, posen l'exemple del Rosselló, a l'altre costat de l'Albera, on el patrimoni està molt més protegit i divulgat. "En moltes esglésies d'aquí has d'anar a buscar la clau a alguna casa particular per poder-hi entrar. Altres estan directament tancades, pertanyen a particulars o a la mateixa Església, i no s'hi pot entrar", afirma Jordi Mestre. Ell mateix va denunciar l'estat de deteriorament de les pintures del segle XII de l'església vella de Sant Andreu de Vila-ro-



JORDI MESTRE



JORDI MESTRE



JORDI MESTRE / JORDI MESTRE

bau (Ventalló), desacralitzada però propietat del bisbat. El seu article "La conjura dels dròpols" i altres que l'han seguit a la premsa van fer reaccionar les institucions, i ja s'ha post fil a l'agulla per a la seva protecció i restauració. S'ha declarat bé d'interès nacional, el Centre de Restauració de Sant Cugat ha

consolidat les pintures, la Fundació Albert Tomàs ha donat 10.000 euros per a la restauració dels frescos, la Diputació ha concedit una subvenció...

Però tant Mestre com Pérez consideren que no n'hi ha prou amb actuacions puntuals, sinó que caldria un pla global, amb planificació d'intervencions, i

Treure de l'oblit.

Max Pérez (a dalt, a l'esquerra) i Jordi Mestre, davant l'església de Sant Miquel de Fluvià, han engegat una campanya per recu-

perar i difondre el romànic. Per salvar esglésies, com la del Pla de l'Arca (Jonquera), foto superior, i pintures com la de Vila-robau, a Ventalló

sobretot una actuació comunicativa per difondre aquest patrimoni. Ara ells mateixos elaboren un inventari d'aquestes esglésies que Jordi Mestre ja ha fotografiat una per una. Hi ha esglésies com la de Sant Pere del Pla de l'Arca (Jonquera) amb una volta del segle X en perill, d'altres com la del Sant Sepul-